

ทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลและกระบวนการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อศักยภาพ
ในการปฏิบัติงานและคุณภาพการรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชี
ของสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือตอนบน

DIGITAL-ERA ACCOUNTANT SKILLS AND OPERATIONAL PROCESSES AFFECTING
THE WORK POTENTIAL AND FINANCIAL REPORTING QUALITY OF ACCOUNTANTS IN
ACCOUNTING FIRMS IN THE UPPER NORTHERN REGION

สุพรรณษา สุวรรณศรี^{1*}, พรทิพา แสงเขียว²
Supunsa Suwansri^{1*}, Porntiwa Saengkhiew²

^{1,2}หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

^{1,2}Master of Accountancy Program, School of Accountancy, Sripatum University

Corresponding author's e-mail: supunsa.acc.s3@gmail.com^{1}

Received: June 12, 2024

Revised: August 26, 2024

Accepted: October 19, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลและกระบวนการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อศักยภาพและคุณภาพการรายงานทางการเงินของสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือตอนบน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 359 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า ทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลส่งผลเชิงบวกต่อศักยภาพในการปฏิบัติงาน โดยตัวแปรอิสระทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะทางด้านธุรกิจ ทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะทางด้านความรู้ความชำนาญทางด้านวิชาชีพ ทักษะทางด้านอารมณ์การสื่อสาร ทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกระบวนการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อศักยภาพในการปฏิบัติงาน โดยตัวแปรอิสระทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด การตรวจทานความถูกต้องในการปฏิบัติงานทางบัญชี การชี้แจงการปฏิบัติงานทางบัญชีแก่บุคลากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะของนักบัญชี; ยุคดิจิทัล; กระบวนการปฏิบัติงาน; คุณภาพการรายงานทางการเงิน; ศักยภาพในการปฏิบัติงาน

Abstract

This research aimed to study the skills of accountants in the digital era and the work processes that affected the potential of accounting firms in Upper Northern Thailand. Data was collected from 359 accountants working in accounting firms in the region by using questionnaires as the data collection tool. Basic statistics and multiple regression analysis were employed to analyze the data. The research results revealed that the skills of accountants in the digital era significantly affect their work performance. The five independent variables—business skills, digital technology skills, professional expertise, emotional and communication skills, creative thinking skills, and teamwork skills—were statistically significant at the .05 level. Additionally, the work processes of accounting firms had a significant impact on work performance. The three independent variables—accurate and legally compliant accounting, reviewing the accuracy of accounting practices, and explaining accounting procedures to staff—were statistically significant at the .05 level.

Keywords: accountant skill; digital age; financial reporting quality; operational processes; work potential

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

วันนี้กำลังก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล เครื่องมือและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น Big Data, Robotics Process Automation (RPA), Blockchain, Data Analytics, Machine Learning รวมไปถึง Artificial Intelligence (AI) ถูกพูดถึงในวงกว้าง อาจทำให้เกิดความกังวลจากหลายอาชีพรวมถึงอาชีพนักบัญชีจะมีการนำหุ่นยนต์เข้ามาแทนที่ และสงสัยว่าสิ่งเหล่านี้จะทำให้บทบาทของนักบัญชีเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด คำกล่าวที่ว่า “เรียนบัญชีไม่ต่งงานแน่นอน” จะยังคงจริงอยู่หรือไม่ จึงต้องเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีครั้งใหญ่

ในมุมมองของนักบัญชีบริหาร บทบาทของนักบัญชีก็ยังคงมุ่งเน้นการสร้างคุณค่าให้ธุรกิจ เทคโนโลยีใหม่ ๆ จะเข้ามามีส่วนช่วยให้ นักบัญชีสามารถทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะนอกจากนักบัญชีจะสามารถลดเวลาทำงานแบบซ้ำ ๆ ในส่วนที่หุ่นยนต์ทำได้แล้ว ยังสามารถนำเสนอข้อมูลได้รวดเร็วและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ผู้บริหารตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่า นักบัญชียุคดิจิทัลสามารถนำเอาเทคโนโลยีมาใช้เป็นข้อได้เปรียบเพื่อให้ตนเองสามารถเป็น business partner หรือคู่คิดธุรกิจได้อย่างเต็มตัว

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันหน้าที่ของนักบัญชีบริหารคือ จัดเตรียม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหาร หากได้ลองพิจารณาแล้วมักพบว่าเวลาส่วนใหญ่ใช้ไปกับการจัดเตรียมข้อมูล และรายงานต่าง ๆ และเน้นการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในอดีต (backward-looking) แต่สำหรับการเป็นคู่คิดธุรกิจในยุคดิจิทัลนั้น บทบาทของนักบัญชีจะเริ่มต้นหลังจากที่รายงานและการวิเคราะห์แบบมาตรฐานได้ถูกสร้างออกมาแล้วโดยระบบอัตโนมัติ และจะเน้นการวิเคราะห์และหา business insight แบบมองไปข้างหน้า (forward-looking) รวมทั้งตั้งคำถามและวิเคราะห์ด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ได้มุมมองที่แตกต่าง โดยนักบัญชีจะต้องทำงานควบคู่ไปกับ business function อื่น ๆ เพื่อตอบโจทย์และขับเคลื่อนธุรกิจให้มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น

(สภาวิชาชีพบัญชี, 2563)

สภาวารณโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ยุคนี้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งการใช้ชีวิต การเรียนรู้ ตลอดจนภาวะความเสี่ยงต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นถึงสังคมและความทันสมัย ดังนั้น สำนักงานบัญชีจึงจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์แปลกใหม่ เพื่อดำเนินอยู่อย่างมีคุณภาพ ผู้ปฏิบัติงานต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะ สำหรับการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นให้มีความสามารถในการปรับตัว จึงต้องพัฒนาทักษะของนักบัญชี เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ในปี พ.ศ. 2555 กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้กำหนดมาตรฐานของสำนักงานบัญชีคุณภาพขึ้น ประกอบด้วยความรับผิดชอบของผู้บริหาร ข้อกำหนดทางด้านจริยธรรม กระบวนการเกี่ยวข้องกับลูกค้า การจัดการทรัพยากร การปฏิบัติงาน การติดตาม การตรวจสอบ และการจัดเอกสารการปฏิบัติตามเกณฑ์ สำนักงานบัญชีคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติที่ดี สร้างความน่าเชื่อถือ ความเชื่อมั่นของผู้ใช้บริการ และสามารถทำให้ผู้ให้บริการได้รับประทับใจสูงสุดในการบริการที่เกิดขึ้นได้ และเพื่อนำเสนองบการเงินอย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป อีกทั้ง สามารถยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีตามหลักของกรมสรรพากรได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน และในปี พ.ศ. 2563 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ได้ผลักดันสำนักงานบัญชีคุณภาพสู่การเป็นสำนักงานบัญชีดิจิทัล โดยสำนักงานบัญชีคุณภาพ จึงจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำงาน

ภายใต้หลักการจัดทำบัญชีที่ถูกต้องและครบถ้วนตามกฎหมายและมาตรฐานการบัญชี เป็นสิ่งสำคัญที่สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานและสถานะทางการเงินที่แท้จริงของธุรกิจได้ จากการสำรวจเบื้องต้นพบว่า มีนิติบุคคลจำนวนมากที่ใช้บริการสำนักงานบัญชีในการจัดทำบัญชีและงบการเงิน กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้พิจารณาแล้วว่า สำนักงานบัญชีมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ธุรกิจจัดทำงบการเงินอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น ในการประกอบธุรกิจไม่ว่าจะในรูปแบบใด รายงานทางการเงินถือเป็นเครื่องมือสำคัญของนักลงทุนที่จะนำข้อมูลต่าง ๆ มาเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจการลงทุน ถึงแม้ว่าบุคคลทั่วไปจะไม่ค่อยสนใจรายงานทางการเงินมากนัก แต่ถ้าหากมีข้อสงสัยเกิดขึ้นกับบริษัทเกี่ยวกับการรายงานทางการเงินที่ผิดพลาดหรือเกิดการทุจริตจากการตกแต่งงบการเงิน ก็อาจเป็นผลเสียต่อบริษัทได้ บุคคลทั่วไปเหล่านั้นเองก็จะไม่สนับสนุนหรือบริโภคผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ของบริษัทเหล่านั้นได้ การที่รายงานทางการเงินหรืองบการเงินได้ถูกตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอย่างอิสระ ทำให้ความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงินนั้นได้รับความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลและกระบวนการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานและคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือตอนบน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะหาความสัมพันธ์ของ ทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลและกระบวนการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานและคุณภาพรายงานทางการเงิน ซึ่งจะทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานบัญชีในภาคเหนือตอนบน ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยจะ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลและกระบวนการปฏิบัติงาน ของนักบัญชีในองค์กร เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการปฏิบัติงานขององค์กร อันจะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่องค์กรได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติงาน ของสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือตอนบน
2. เพื่อศึกษากระบวนการปฏิบัติงานบัญชีที่ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติงาน ของสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือตอนบน

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในยุคปัจจุบัน ทักษะที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีได้เปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การวิจัยจำนวนมากแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของทักษะต่าง ๆ ที่นักบัญชีต้องมีเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งกรอบแนวคิดของการศึกษานี้ได้นำเสนอทักษะที่สำคัญหลายด้านสำหรับนักบัญชียุคดิจิทัล ได้แก่ ทักษะทางด้านธุรกิจ (BS) ทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (DS) ทักษะทางด้านความรู้ความชำนาญทางด้านวิชาชีพ (PS) ทักษะทางด้านอารมณ์การสื่อสาร (SS) ทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์ (CS) และทักษะทางด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม (TS) ทั้งนี้ ทักษะเหล่านี้มีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีและศักยภาพในการปฏิบัติงานทางบัญชีโดยรวม

ทักษะของนักบัญชียุคดิจิทัล

1. ทักษะทางด้านธุรกิจ ความเข้าใจในธุรกิจและกลยุทธ์ทางธุรกิจเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับนักบัญชี การมีความรู้และทักษะในด้านนี้ช่วยให้นักบัญชีสามารถประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเงินขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในเรื่องการทำงานงบประมาณและการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินเพื่อการตัดสินใจ (Warren & Reeve, 2019)
2. ทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล นักบัญชียุคดิจิทัลต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อปฏิบัติงาน เช่น ระบบ ERP (Enterprise Resource Planning) และซอฟต์แวร์บัญชี ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและลดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น (Byrnes, 2020)
3. ทักษะทางด้านความรู้ความชำนาญทางด้านวิชาชีพ ความรู้ความชำนาญในหลักการบัญชี การตรวจสอบบัญชี และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักบัญชี โดยเฉพาะการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายที่กำหนด (Jones & Smith, 2018)
4. ทักษะทางด้านอารมณ์และการสื่อสาร นักบัญชีต้องมีทักษะในการสื่อสารทั้งทางวาจาและลายลักษณ์อักษร เพื่อให้สามารถอธิบายข้อมูลทางการเงินแก่ผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กรได้อย่างชัดเจนและเป็นมืออาชีพ (Sirois & Weil, 2017)
5. ทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนากระบวนการทางการเงิน เช่น การออกแบบระบบบัญชีที่มีประสิทธิภาพและการค้นหาวិธีการใหม่ ๆ ในการจัดการข้อมูล (CIMA, 2020)

6. ทักษะทางด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม นักบัญชีมักจะต้องทำงานร่วมกับบุคคลในทีมจากหลายสาขาวิชาชีพ การมีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Deloitte, 2019)

กระบวนการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี

1. การจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามกฎหมาย ความสามารถในการปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานของสำนักงานบัญชี ความถูกต้องและความโปร่งใสเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมความน่าเชื่อถือของการรายงานทางการเงิน (IFAC, 2020)

2. การตรวจทานความถูกต้องในการปฏิบัติงานทางบัญชี การตรวจสอบภายในและการทบทวนข้อมูลเป็นขั้นตอนสำคัญในการรักษาคุณภาพและความถูกต้องของข้อมูลบัญชี ซึ่งช่วยป้องกันข้อผิดพลาดและปัญหาทางการเงิน (COSO, 2017)

3. การชี้แจงการปฏิบัติงานทางบัญชีแก่บุคคลากร การสื่อสารภายในสำนักงานบัญชีเป็นส่วนสำคัญในการให้ความรู้และชี้แจงกระบวนการปฏิบัติงานที่ถูกต้องแก่บุคคลากร ซึ่งช่วยให้กระบวนการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Becker, 2019)

ศักยภาพในการปฏิบัติงาน

1. ด้านคุณภาพของงาน การมีทักษะและความรู้ที่ถูกต้องจะส่งผลให้คุณภาพงานที่สูงขึ้น ความละเอียดรอบคอบและการปฏิบัติงานที่ถูกต้องตามมาตรฐานช่วยเสริมความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลทางการเงิน (Miller, 2020)

2. ด้านความทันต่อเวลา การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถจัดการกับเวลาที่จำกัดเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้ข้อมูลทางการเงิน (Anderson, 2018)

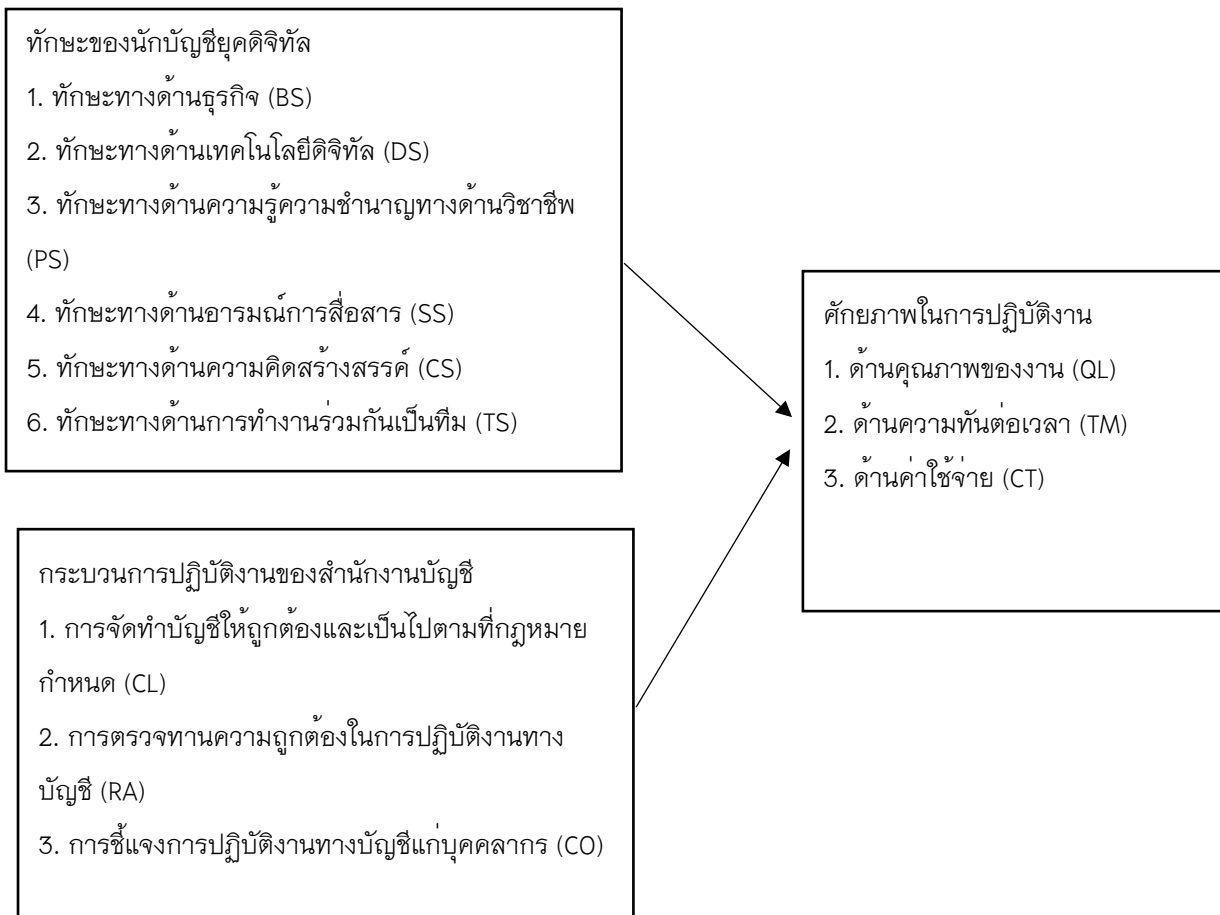
3. ด้านค่าใช้จ่าย การควบคุมต้นทุนและประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถของสำนักงานบัญชีในการแข่งขันและสร้างผลกำไร (Porter, 2019)

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลและกระบวนการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อศักยภาพของผู้ทำบัญชีของสำนักงานบัญชี นำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับทักษะของนักบัญชียุคดิจิทัล กระบวนการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี ศักยภาพในการปฏิบัติงานมากำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพที่ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลและกระบวนการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีในภาคเหนือตอนบน ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ผู้ทำบัญชีสำนักงานบัญชีในภาคเหนือตอนบน จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอนพะเยา แพร่ น่าน เนื่องจากเป็นกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ทำบัญชีในเขตภาคเหนือตอนบน มีจำนวนทั้งสิ้น 3,494 คน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2566) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณตามวิธีของ Yamane (1973) ซึ่งคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 359 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลของการศึกษาในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลและกระบวนการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อศักยภาพของสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือตอนบน เพื่อกำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 7 ส่วน โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นลักษณะคำถาม แบบตัวเลือก (check list) จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ 1) เพศ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (nominal scale) 2) อายุ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (ordinal scale) 3) สถานภาพ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (nominal scale) 4) ระดับการศึกษา เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (ordinal scale) 5) ประสบการณ์ในตำแหน่งบัญชี เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (ordinal scale) 6) รายได้/เดือน เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (ordinal scale)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสำนักงานบัญชี ซึ่งเป็นลักษณะคำถามแบบตัวเลือก (check list) จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ 1) ที่ตั้งของสำนักงาน เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (nominal scale) 2) จำนวนพนักงานในสำนักงาน เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (ordinal scale) 3) จำนวนปีที่จัดตั้งสำนักงาน เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (ordinal scale)

ส่วนที่ 3-6 แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับ 1) ทักษะสำคัญของนักบัญชียุคดิจิทัล ประกอบด้วย ทักษะทางด้านธุรกิจ ทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะความรู้ความชำนาญทางด้านวิชาชีพ ทักษะทางด้านอารมณ์ การสื่อสาร ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม 2) กระบวนการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี ประกอบด้วย การจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด การตรวจทานความถูกต้องในการปฏิบัติงานทางบัญชี การชี้แจงการปฏิบัติงานทางบัญชีแก่บุคคลากร 3) ศักยภาพในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ด้านคุณภาพของงาน ด้านความทันต่อเวลา ด้านค่าใช้จ่าย โดยแบบสอบถามมีลักษณะของการใช้มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามแบบ Likert Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ส่วนที่ 7 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบรับแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

2. ตรวจสอบความเที่ยงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม (content validity) ด้วยวิธีหาค่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม (IOC: Index of Item Objective Congruence) ถ้าได้ค่า IOC มากกว่า .5 ทุกข้อแล้วจะหาความเชื่อมั่นต่อไป ผู้วิจัยจึงแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 คน เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยงตามเนื้อหา เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง ระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น ด้วยคะแนน 3 ระดับ คือ ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่กำหนด ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่กำหนดให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่สอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่กำหนด หลังจากนั้นนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ

แต่ละคนมารวมกัน เพื่อดำเนินการวัดดัชนีความสอดคล้อง (Rovinelli & Hambleton, 1977) ตามเกณฑ์ในการหาค่าความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับนิยามการวัดตัวแปรที่กำหนด (สุวิมล ติรกันันท์ 2562)

3. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทำการทดสอบ (try out) จำนวน 30 ชุด กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ หลังจากได้ผลแล้ว จึงนำมารวบรวมเพื่อทำการทดสอบความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ควรมีค่าในระดับ .70 ขึ้นไป สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวความคิด ทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็น แนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาตามกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการ ดังนี้

1) ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร หนังสือ งานวิจัยบทความสื่อสารสนเทศ เอกสารอื่น ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้วิจัยได้รับความรู้พื้นฐานในการวิจัย และนำมาใช้ในการพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย

2) ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ผู้ทำการศึกษาวิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ทำบัญชีในเขตภาคเหนือตอนบน โดยให้เวลาตอบกลับ 3 สัปดาห์ หากยังมีได้ตอบรับกลับภายในระยะเวลาดังกล่าว จะทำการส่งแบบสอบถามและจดหมายขอความร่วมมือเป็นครั้งที่ 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้อง ของชุดข้อมูลและลงรหัส (coding form) ในแบบสอบถามทุกข้อหลังจากนั้นนำข้อมูลที่ตรวจสอบ และลงรหัสแล้วไปวิเคราะห์โดยการประมวลผลข้อมูลผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

1) การวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา (descriptive analysis) โดยการใช้ตารางแจกแจงความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ในการอธิบายข้อมูลทั่วไป จำแนกผลการวิเคราะห์ ดังนี้

แบบสอบถามส่วนที่ 1 การอธิบายข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

แบบสอบถามส่วนที่ 2 การอธิบายข้อมูลลักษณะทั่วไปของสำนักงานบัญชีที่เกี่ยวกับ ได้แก่ ที่ตั้งของสำนักงาน จำนวนพนักงานในสำนักงาน จำนวนปีที่จัดตั้งสำนักงาน โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

แบบสอบถามส่วนที่ 3,4,5 และ 6 การอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับ 1) ทักษะสำคัญของนักบัญชียุคดิจิทัล ประกอบด้วย ทักษะทางด้านธุรกิจ ทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะความรู้ความชำนาญทางด้านวิชาชีพ ทักษะทางด้านอารมณ์การสื่อสาร ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม

2) กระบวนการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี ประกอบด้วย การจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด การตรวจทานความถูกต้องในการปฏิบัติงานทางบัญชี การชี้แจงการปฏิบัติงานทางบัญชีแก่บุคคลากร

3) ศักยภาพในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยด้านคุณภาพของงาน ด้านความทันต่อเวลา ด้านค่าใช้จ่าย โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และโดยแบบสอบถามมีลักษณะของการใช้มาตราสาร

ประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามแบบ Likert Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

2) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Analysis) ใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ 2.1) ทักษะสำคัญของนักบัญชียุคดิจิทัล ประกอบด้วย ทักษะทางด้านธุรกิจ ทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะความรู้ความชำนาญทางด้านวิชาชีพ ทักษะทางด้านอารมณ์การสื่อสาร ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม 2.2) กระบวนการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี ประกอบด้วย การจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด การตรวจทานความถูกต้องในการปฏิบัติงานทางบัญชี การชี้แจงการปฏิบัติงานทางบัญชีแก่บุคคลากร และตัวแปรตาม คือ 2.3) ศักยภาพในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ด้านคุณภาพของงาน ด้านความทันต่อเวลา ด้านค่าใช้จ่าย การวิเคราะห์ข้อมูลและการรายงานผลอย่างแม่นยำ นอกจากนี้ ยังมีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานว่าตัวแปรอิสระส่งผลต่อตัวแปรตามหรือไม่

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี ในภาคเหนือตอนบน ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านคุณภาพของงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือตอนบน

ตัวแปร	ด้านคุณภาพของงาน (QL)				
	B	STD.	β	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.381	.275		5.022	.000
ทักษะทางด้านธุรกิจ (BS)	.129	.057	.130	2.270	.024*
ทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (DS)	.056	.055	.060	1.012	.312
ทักษะทางด้านความรู้ความชำนาญทางด้านวิชาชีพ (PS)	.108	.055	.112	1.970	.050*
ทักษะทางด้านอารมณ์การสื่อสาร (SS)	.304	.058	.312	5.238	.000**
ทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์ (CS)	.076	.060	.077	1.282	.201
ทักษะด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม (TS)	.167	.056	.143	2.486	.042*
N = 359, R = .507, R ² = .257, F = 24.726, Sig. = .000					

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ พบว่า R^2 มีค่าเท่ากับ .257 หมายถึง ตัวแปรทั้งหมด สามารถอธิบายความแปรปรวนของทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านคุณภาพของงานได้ร้อยละ 25.70 โดยพบว่า ทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลทางด้านอารมณ์การสื่อสารส่งผลเชิงบวกต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านคุณภาพของงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 สูงสุด ค่าเบต้า = .312 รองลงมาคือทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลทางด้านธุรกิจ ทักษะทางด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม ส่งผลเชิงบวกต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านคุณภาพของงาน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และทักษะทางด้านความรู้ความชำนาญทางด้านวิชาชีพ ส่งผลเชิงบวกต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านคุณภาพของงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .01 ค่าเบต้า = .143, .130, .112, .077 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์กระบวนการปฏิบัติงานบัญชีที่ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติงาน ของสำนักงานบัญชีในภาคเหนือตอนบน ดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์กระบวนการปฏิบัติงานส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านคุณภาพของงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือตอนบน

ตัวแปร	ด้านคุณภาพของงาน (QL)				
	B	STD.	β	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.592	.233		6.826	.000
การจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด	.095	.043	.117	2.226	.027*
การตรวจทานความถูกต้องในการปฏิบัติงานทางบัญชี	.445	.047	.450	9.415	.000**
การชี้แจงการปฏิบัติงานทางบัญชีแก่บุคลากร	.088	.050	.096	1.771	.077

N = 359, R = .544, R^2 = .296, F = 49.845, Sig. = .000

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ พบว่า R^2 มีค่าเท่ากับ .296 หมายถึง ตัวแปรทั้งหมด สามารถอธิบายความแปรปรวนของกระบวนการปฏิบัติงานส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านคุณภาพของงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือตอนบนได้ร้อยละ 29.6 โดยพบว่า กระบวนการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีด้านการตรวจทานความถูกต้องในการปฏิบัติงานทางบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อศักยภาพในการปฏิบัติงาน ด้านคุณภาพของงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าเบต้า = .450 รองลงมา คือ ด้านการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ส่งผลเชิงบวกต่อศักยภาพในการปฏิบัติงาน ด้านคุณภาพของงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเบต้า = .117 ยกเว้นด้านการชี้แจงการปฏิบัติงานทางบัญชีแก่บุคลากร

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลการศึกษา ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คือ เพื่อศึกษาทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลประกอบด้วย ทักษะทางด้านธุรกิจ ทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะทางด้านความรู้ความชำนาญทางวิชาชีพ ด้านการจ้างงานเป็นทีม ทักษะทางด้านอารมณ์การสื่อสาร ทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์ และเพื่อศึกษากระบวนการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี ประกอบด้วย การจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด การตรวจทานความถูกต้องในการปฏิบัติงานทางบัญชี การชี้แจงการปฏิบัติงานทางบัญชีแก่บุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานของสำนักงาน และคุณภาพการรายงานทางการเงินของสำนักงานบัญชีในภาคเหนือตอนบนเพื่อให้ผลงานการศึกษาค้นคว้าอิสระมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง ผู้วิจัยได้นำผลงานวิจัย เอกสาร และบทความมาประกอบการอภิปรายผลการศึกษาตามลำดับดังนี้

1. ทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการปฏิบัติงาน ด้านคุณภาพของงานของสำนักงานบัญชีในภาคเหนือตอนบน พบว่าทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลทางด้านอารมณ์การสื่อสาร ส่งผลเชิงบวกต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านคุณภาพของงาน และทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลทางด้านธุรกิจ ด้านความรู้ความชำนาญทางวิชาชีพ ส่งผลเชิงบวกต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านคุณภาพของงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผกาวัต นิลสุวรรณ และคณะ (2563, หน้า 25) ได้ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ที่ส่งผล ต่อคุณภาพของการจัดทำงบการเงินของสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งพบว่า คุณสมบัติของนักบัญชีด้านจรรยาบรรณวิชาชีพส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการจัดทำงบการเงิน และงานวิจัยของ เกษราภรณ์ งามสุวรรณฉาย และคณะ (2564, หน้า 18) ที่ศึกษา การพัฒนาทักษะ การสื่อสารของพนักงานบริษัทผู้ให้บริการโลจิสติกส์ขนส่งสินค้าข้ามแดนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน พบว่าทักษะในการสื่อสารของพนักงานผู้ให้บริการโลจิสติกส์ขนส่งสินค้าข้ามแดน ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านคุณภาพของงานมากที่สุด

2. กระบวนการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการปฏิบัติงาน ด้านคุณภาพของงานของสำนักงานบัญชีในภาคเหนือตอนบน พบว่า กระบวนการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีด้านการตรวจทานความถูกต้องในการปฏิบัติงานทางบัญชี ด้านการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ด้านคุณภาพของงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ มณีมัย (2559, หน้า 17) ได้ศึกษาคุณภาพและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี ขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย พบว่า สำนักงานบัญชีไทยมีผลการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติ ด้านการควบคุมคุณภาพโดยรวมทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านข้อกำหนดทางจรรยาบรรณ ด้านการจัดการเอกสาร ด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้อง กับลูกค้า ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการทรัพยากร ด้านการติดตามตรวจสอบตามลำดับ

จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ส่งผลต่อ ศักยภาพในการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของหลายงานวิจัยก่อนหน้า เช่น งานวิจัยของ Chen et al.

(2021) ที่ชี้ให้เห็นว่าทักษะด้านดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการปรับตัวของวิชาชีพบัญชีในยุคสมัยที่เทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อกระบวนการทำงานในหลายอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะทางเทคโนโลยีและการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการจัดการข้อมูลทางบัญชี ทั้งนี้ การพัฒนาทักษะเหล่านี้ยังเกี่ยวข้องกับการเพิ่มศักยภาพในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว ทักษะทางธุรกิจและวิชาชีพที่พบว่าเป็นตัวแปรสำคัญในการปฏิบัติงานก็ได้รับการสนับสนุนจากแนวคิดของ Burns & Baldvinsdottir (2005) ที่กล่าวถึงความจำเป็นของนักบัญชีในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจและการจัดการที่มีความซับซ้อนมากขึ้น การมีทักษะในการวิเคราะห์ทางธุรกิจการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นในทีม รวมถึงการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหา ทำให้นักบัญชีสามารถมีบทบาทที่สำคัญมากกว่าการบันทึกบัญชีเพียงอย่างเดียว

นอกจากนี้ ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึง กระบวนการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี ที่ส่งผลต่อศักยภาพในการทำงาน ยืนยันถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามกฎหมายและการตรวจทานความถูกต้อง ซึ่งตรงกับการศึกษาของ Anderson & Lanen (2017) ที่เน้นย้ำว่าความถูกต้องในการบันทึกและการรายงานทางการเงินเป็นพื้นฐานสำคัญของการรักษาความเชื่อมั่นจากผู้ให้ข้อมูลทางบัญชี การดำเนินการตามขั้นตอนเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเท่านั้น แต่ยังช่วยลดความเสี่ยงจากการผิดพลาดและปัญหาทางกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยยังสะท้อนให้เห็นว่า การชี้แจงการปฏิบัติงานแก่บุคลากร มีความสำคัญเช่นกัน ซึ่งการสื่อสารและการทำงานเป็นทีมมีบทบาทสำคัญในสภาพแวดล้อมการทำงานที่ทันสมัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Northouse (2018) ที่ชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำและทักษะในการทำงานร่วมกันสามารถส่งเสริมการทำงานที่มีประสิทธิภาพของทีม โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมการทำงานแบบดิจิทัล การวิเคราะห์นี้ยังชี้ให้เห็นถึงความท้าทายที่องค์กรจะต้องเผชิญในยุคที่การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การปรับตัวของสำนักงานบัญชีจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงการพัฒนาทั้งทักษะของบุคลากรและกระบวนการทำงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานทางกฎหมายและความต้องการของตลาดในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในด้านทักษะที่ไม่ใช่ทางเทคนิค เช่น ความคิดสร้างสรรค์และการสื่อสาร ยังคงมีความจำเป็น เพื่อสร้างความสามารถในการปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงในอนาคต (Schwab, 2016)

ในแง่การประยุกต์ใช้ ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปปรับใช้ในเชิงปฏิบัติได้ โดยสำนักงานบัญชีสามารถใช้ข้อมูลนี้ในการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทักษะที่เหมาะสม เช่น การฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและทักษะการสื่อสาร รวมถึงการปรับกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจและเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยที่พบว่า ทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล และกระบวนการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี มีผลสำคัญต่อศักยภาพในการปฏิบัติงาน โดยทักษะที่สำคัญ ประกอบด้วย ทักษะทางธุรกิจ ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะทางวิชาชีพ การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน ทั้งหมดมีบทบาทสำคัญในบริบทการทำงานที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล การเพิ่มทักษะเหล่านี้ช่วยให้นักบัญชีสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่ต้องใช้

เทคโนโลยีอย่างแพร่หลาย นอกจากนี้ กระบวนการปฏิบัติงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย การตรวจสอบความถูกต้อง และการชี้แจงขั้นตอนให้บุคลากร มีความสำคัญต่อการรักษาความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพขององค์กร การศึกษานี้ยังเน้นให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาทั้งทักษะทางเทคนิคและทักษะที่ไม่ใช่ทางเทคนิค เช่น การทำงานร่วมกัน และการสื่อสาร เพื่อเพิ่มศักยภาพขององค์กรในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล ด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล โดยการมีความเข้าใจในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรที่ใช้ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลมาเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทำงานอีกทั้งติดตามการเปลี่ยนของเทคโนโลยีดิจิทัลเพราะความ เจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อวิถีชีวิตและการทำงานของผู้ประกอบการ วิชาชีพบัญชี

1.2 ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล ด้านบุคลากรและ การสื่อสาร เพื่อสามารถติดต่อสื่อสารและนำเสนอข้อมูลให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจได้ง่ายและตรง ตามความต้องการ รวมถึงสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นที่ต่างวัฒนธรรมและต่างภูมิภาควะได้อย่างดี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาการศึกษาทักษะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลและกระบวนการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานและคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือตอนบน ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาในกลุ่มอื่น ๆ เช่น ผู้สอบบัญชี ผู้สอบภาษีอากร ผู้ตรวจสอบภายใน เป็นต้น เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับมีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัย โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบอื่น ๆ นอกเหนือจากการใช้แบบสอบถาม เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก การสัมภาษณ์ การเข้าไปติดตาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือถูกต้อง และชัดเจนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2566). รายงานสถานการณ์ธุรกิจประจำปี 2566. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์.

เกษราภรณ์ งามสุวรรณฉาย, ชูติระ ระบอบ และพิชญ์ วรณกุล. (2564). การพัฒนาทักษะการสื่อสารของพนักงานบริษัทผู้ให้บริการโลจิสติกส์ขนส่งสินค้าข้ามแดน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, 18(2), 14-26.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น
- ปาริชาติ มณีมัย. (2559). คุณภาพและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*, 14(1), 117–128.
- ผกาวดี นิลสุวรรณ, วราพร รุ่งเรือง, วณิดา แพงศรี, ประไพศรี สุภาจันทร์ และศศิกร เครือฝื่อ. (2563). *คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ที่ส่งผลต่อคุณภาพของการจัดทำงบการเงินของสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี*. รายงานวิจัยหลักสูตรบัญชีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2563, 18 พฤษภาคม). *บทบาทของนักบัญชีในยุคดิจิทัล: การเป็นคู่คิดธุรกิจในอนาคต*. สภาวิชาชีพบัญชี. สืบค้น 1 เมษายน 2566 จาก <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/126283>.
- สุวิมล ติรภานนท์. (2562). *การวิเคราะห์ตัวแปรพหุในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ติรภานนท์. (2562). *การวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- Anderson, J. (2018). Effective time management in accounting firms. *Journal of Management Accounting*, 32(4), 45–67.
- Anderson, S., & Lanen, W. (2017). Understanding cost management systems: What drives organizational design. *Journal of Management Accounting Research*, 19(1), 89–118.
- Becker, R. (2019). Accounting communication in modern organizations. *Accounting and Finance Journal*, 12(3), 99–111.
- Burns, J., & Baldvinsdottir, G. (2005). An institutional perspective of accountants' new roles – the interplay of contradictions and praxis. *European Accounting Review*, 14(4), 725–757.
- Byrnes, P. (2020). Digital skills for accountants: Embracing the new era. *Accounting Today*, 18(2), 23–35.
- Chen, Y., Tang, G., & Liang, J. (2021). The evolving role of accountants in the digital age: A practice theory perspective. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 34(3), 583–609.
- COSO. (2017). *Internal control framework*. Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission.
- FASB. (2020). *The importance of financial reporting quality*. Financial Accounting Standards Board.
- IFAC. (2020). *Global accounting standards and compliance*. International Federation of Accountants.
- Jones, K., & Smith, R. (2018). Professional expertise in accounting: Skills and knowledge requirements. *Accounting Review*, 29(3), 55–7.
- Miller, P. (2020). Quality in financial reporting. *Journal of Business Finance*, 38(5), 67–8.
- Northouse, P. G. (2018). *Leadership: Theory and practice* (8th ed). Washington DC: Sage Publications.
- Porter, M. (2019). Cost management strategies for accounting firms. *Harvard Business Review*, 24(3), 88–102.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2(2), 49–6.

- Schwab, K. (2016). *The Fourth Industrial Revolution*. World Economic Forum.
- Sirois, L., & Weil, D. (2017). Accounting communication and emotional intelligence. *Accounting Horizons*, 31(2), 101–115.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed). New York: Harper & Row.
- Warren, C., & Reeve, J. (2019). Accounting for business decisions. *Journal of Financial Accounting*, 36(1), 21–33.